

DECIZIA nr. 80 din 27 februarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#)

EMITENT

• **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 577 din 9 iulie 2018**

Data intrării în vigoare 09-07-2018

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Andreea Costin	- magistrat- asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Sălaj în Dosarul nr. 1.291/33/2015 al Curții de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 605D/2016.
2. La apelul nominal se constată lipsa părților, procedura de citare fiind legal îndeplinită.
3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens arată că, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale și, în special, pentru respectarea [Deciziei nr. 737 din 24 iunie 2008](#), [noul Cod de procedură civilă](#) prevede că, în afară de elementele de identificare a părții și de soluția pronunțată, dispozitivul hotărârii judecătorești trebuie să prevadă dacă hotărârea este executorie, este supusă unei căi de atac ori este definitivă, iar dacă este supusă apelului sau recursului se va arăta și instanța la care se depune cererea pentru exercitarea căii de atac. Dispozițiile legale criticate reprezintă o măsură de bună administrare a justiției, fiind însă amendate alte texte ce se află în strânsă legătură cu acestea, tocmai pentru a fi respectate exigențele Curții Constituționale.
4. Astfel, dosarul cu toate recursurile declarate se repartizează aceluiași complet, evitând situația repartizării recursurilor unor completuri sau instanțe diferite, pentru ca apoi să se pună problema conexării cauzelor. Prin norma legală criticată se urmărește tocmai evitarea tergiversării soluționării cauzelor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Decizia civilă nr. 323 din 29 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.291/33/2015, Curtea de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Sălaj într-o cauză având ca obiect soluținarea unei cereri de recurs.
6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, întrucât sancționarea cu nulitatea absolută a depunerii recursului la altă instanță decât aceea a cărei hotărâre se atacă reprezintă un formalism inacceptabil de rigid, de natură să afecteze grav efectivitatea căii de atac și să respingă nejustificat accesul liber la justiție. Aplicarea sancțiunii este neîntemeiată și sub aspectul că cererea de recurs s-a depus la însăși instanța competentă să judece recursul, astfel încât nu poate fi imputată recurentului.
7. Se mai arată că, de vreme ce însăși instanța nu și-a respectat obligația prevăzută de [art. 425 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#), respectiv aceea de a menționa în partea finală a dispozitivului hotărârii pronunțate instanța la care se depune cererea pentru exercitarea căii de atac, sancționarea justițiabilului, care a depus cererea la instanța competentă să o soluționeze, și nu la instanța a cărei hotărâre se atacă, apare ca fiind inechitabilă.
8. Curtea de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal apreciază că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, întrucât restrâng nejustificat accesul liber la justiție, contrar prevederilor [art. 21 alin. \(1\) și \(2\) din Constituție](#). În acest sens arată că legiuitorul a prevăzut, la [art. 425 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#), obligația instanței de a menționa în partea finală a dispozitivului hotărârii instanța la care se depune cererea pentru exercitarea căii de atac, ținând astfel cont de considerentele [Deciziei nr. 737 din 24 iunie 2008](#), prin care Curtea

Constituțională a constatat că prevederile cuprinse în [art. 302 din Codul de procedură civilă din 1865](#)

[corespondentul [art. 490 alin. \(1\) din noul Cod de procedură civilă](#)] sunt neconstituționale în partea care prevedea „sub sancțiunea nulității”. Însă, în practică, există posibilitatea ca judecătorul fondului să nu indice, în dispozitivul hotărârii, instanța la care se depune cererea pentru exercitarea căii de atac.

9. Totodată, în situația în care partea, în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul dispozitivului, exercită o cale de atac, neprevăzută de lege, instanța de control judiciar, potrivit [art. 457 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#), o respinge ca inadmisibilă, iar termenul pentru declararea căii de atac prevăzute de lege curge de la comunicarea acestei hotărâri. Însă, această comunicare este de natură să creeze confuzie pentru justițiabil, având în vedere că este făcută de instanța de control judiciar, care este instanța la care se depune calea de atac prevăzută de lege.

10. Mai mult, instanța apreciază că, în ipoteza [art. 457 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#), nu subzistă rațiunea instituirii regulii depunerii căii de atac la instanța a cărei hotărâre se atacă, întrucât prima instanță nu mai are niciun rol în pregătirea dosarului, comunicarea fiind efectuată de către instanța de control judiciar.

11. Așadar, instanța apreciază că cele reținute de Curtea Constituțională prin [Decizia nr. 737 din 24 iunie 2008](#) își păstrează pe deplin actualitatea.

12. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

13. Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, având în vedere garanțiile procedurale instituite de [noul Cod de procedură civilă](#). În acest sens invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la dispoziția din vechea reglementare procesual civilă potrivit căreia recursul se depunea, sub sancțiunea nulității, la instanța a cărei hotărâre se atacă. Astfel, menționează [Decizia nr. 501 din 4 octombrie 2005](#), prin care Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 302 din Codul de procedură civilă din 1865](#) și a reținut că dispoziția procedurală se justifică atât prin rațiuni de operativitate, cât și de evitare a unor disfuncționalități ce ar putea apărea în absența unei asemenea prevederi. Potrivit legii, cererea de recurs trebuie să îndeplinească anumite condiții, printre care și aceea a depunerii sale la instanța a cărei hotărâre se atacă, iar nu la altă instanță aleasă aleatoriu de către parte. Sancțiunea neîndeplinirii acestei exigențe nu vine în contradicție cu prevederile din Constituție și din actele internaționale invocate de autorul excepției, ci este justificată de necesitatea bunei administrări a justiției, numai în acest fel putându-se evita judecarea separată și pronunțarea unor soluții diferite, în cazul în care s-au formulat mai multe cereri de recurs.

14. De asemenea, menționează [Decizia nr. 737 din 24 iunie 2008](#), prin care Curtea a revenit asupra jurisprudenței sale și a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 302 din Codul de procedură civilă din 1865](#), reținând, în esență, că sancționarea cu nulitate absolută a depunerii recursului la altă instanță decât aceea a cărei hotărâre se atacă apare ca un formalism inacceptabil de rigid, de natură să afecteze grav efectivitatea exercitării căii de atac și să restrângă nejustificat accesul liber la justiție.

15. Totodată, se are în vedere doctrina conturată pe [noul Cod de procedură civilă](#), în care se arată că a fost păstrată regula depunerii recursului, sub sancțiunea nulității, la instanța a cărei hotărâre se atacă, justificat de faptul că aceasta este o măsură de bună administrare a justiției, fiind însă modificate alte texte din Cod pentru a da satisfacție exigențelor Curții Constituționale, respectiv [art. 425 alin. \(3\) din Cod](#), unde s-a prevăzut obligația, pentru judecător, ca în dispozitivul hotărârii să se menționeze și instanța la care se depune cererea pentru exercitarea căii de atac.

16. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

17. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

18. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), care au următorul cuprins: „Recursul și, dacă este cazul, motivele de casare se depun la instanța a cărei hotărâre se atacă, sub sancțiunea nulității, în condițiile prevăzute la [art. 83 alin. \(3\)](#) și [art. 84](#).”

19. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale [art. 21 alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#) privind accesul liber la justiție.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autoarea excepției de neconstituționalitate critică dispozițiile [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#) sub aspectul sancționării cu nulitatea absolută a depunerii recursului la altă instanță decât cea a cărei hotărâre se atacă.

21. În acest sens, Curtea observă că, potrivit [art. XIII din Legea nr. 2/2013](#) privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 12 februarie 2013, astfel cum a fost modificată, succesiv, prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2015](#) pentru prorogarea unor termene prevăzute de [Legea nr. 2/2013](#) privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 964 din 24 decembrie 2015, și prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2016](#) pentru prorogarea unor termene, precum și pentru instituirea unor măsuri necesare pregătirii punerii în aplicare a unor dispoziții din [Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.009 din 15 decembrie 2016, Dispozițiile [art. XIV-XVII](#) se aplică și proceselor pornite începând cu data de 1 ianuarie 2017 și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv. Prevederile [art. XVII alin. \(1\) din Legea nr. 2/2013](#) prevăd că: „(1) Recursul și, dacă este cazul, motivele de casare se depun la instanța a cărei hotărâre se atacă, în condițiile prevăzute la [art. 83 alin. \(3\)](#) și [art. 84 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), republicată. “ Așadar, sub aspectul depunerii recursului sunt aplicabile prevederile [art. XVII alin. \(1\) teza întâi din Legea nr. 2/2013](#), text legal care nu este identic, din punctul de vedere al conținutului, cu cel al [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), neprevăzând sancțiunea nulității recursului în cazul nedeunerii la instanța a cărei hotărâre se atacă.

22. Prin urmare, sub aspectul criticat, nu este în vigoare textul [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), aplicarea sa fiind prorogată pentru data de 1 ianuarie 2019. Așadar, Curtea constată că textul criticat, pe de o parte, nu este în vigoare, iar, pe de altă parte, nu are legătură cu soluționarea cauzei, din moment ce textul legal care prevede depunerea recursului, în ipoteza autoarei excepției de neconstituționalitate, este [art. XVII alin. \(1\) din Legea nr. 2/2013](#). Astfel, având în vedere [art. 29 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#) este inadmisibilă (a se vedea, mutatis mutandis, [Decizia nr. 292 din 4 mai 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, sau [Decizia nr. 108 din 7 martie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 423 din 8 iunie 2017, paragraful 22).

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 490 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), excepție ridicată de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Sălaj în Dosarul nr. 1.291/33 /2015 al Curții de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 februarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,

Andreea Costin
